

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

Unà cum Rubricis ejusdem Missæ brevibus Notis illustratis

De SS. Missæ Sacrificio Juxta Ritum Romanæ Ecclesiæ offerendo - Unà
cum Rubricis ejusdem Missæ brevibus Notis illustratis

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1676

Tit. XXVI. De Laicorum Communione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48307](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48307)

Patenz tenaciùs adhærentes non nisi cum gravi difficultate ac violentia avelli possint. Quæ omnia tamen ipsa praxis meliùs docebit.

TITULUS XXVI.

DE LAICORUM COMMUNIONE.

Ritus Communis.

I. **R**egulariter facienda est, postquam Celebrans SS. Sanguinem sumpsit. Quia tamen multis permolestum est finem Communionis expectare, maximè, si multi communicandi sint, tolerari potest, ut fiat post Missam. Gavant. p. 2. tit. 10. litt. D.

II. Non debet sine lumine fieri; hinc Suar. d. 72. s. 4. illum, qui sine lumine distribueret Eucharistiam, gravis peccati damnat; quod intelligendum est de omni lumine, nam licet soleat sub Sacrificio pro Communicantibus peculiare lumen accendi, ejus tamen omissio per se non continet ullam culpam, teste P. Gobat n, 167.

III. Postquam Ministet Confessionem generalem dixit, Calicem in parte sinistra Corporalis ponat, & pallâ cooperiat. Tum facta genuflexione ponat particulas consecratas in pyxide, vel, si pauci sunt communicandi, in Patena; aut si priùs jam in simili vase positæ fuerint, detegat illud, & iterum genuflectens, manibusque junctis se ad cornu Evangelij retrahens, atque ad Populum communicandum vertens, dicat *Misereatur vestri, & Indulgentiam, absolutionem, & remissionem peccatorum vestrorum, &c.* (etiamsi unica tantùm Persona sit communicanda) & manu dextra Crucem super eum faciat. Postea genuflectens accipit manu sinistra pyxidem vel Patenam cum Sacramento, dextrâ verò unam particulam, quàm inter pollicem & indicem tenet, ac aliquantulum super pyxidem aut Patenam elevans ad communicandos se convertit, dicitque: *Ecce Agnus DEI, ecce, qui tollit peccata mundi.* Deinde dicit: *Domine* (non addens *IESV Christe*, ut aliqui interdum faciunt) *non sum dignus, ut intres sub tectum meum, sed tantùm dic verbo, & sanabitur anima mea.* Quibus verbis tertio repetitis accedit ad latus Epistolæ, & tribus

tribus digitis posterioribus inflexis, & quasi intra manum plicatis (ut Bauldrius p. 3. c. 8. notat) pollice & indice apprehensâ particulâ Crucem super pyxidem vel Patenam faciat simul dicens: *Corpus Domini nostri IESU Christi custodiat animam tuam in vitam eternam. Amen.* Nec addat Cruce iterum facta: *Pax tecum*: nisi specialiter id alicubi à Diœcesano Rituali exigatur. Omnibus Communicatis revertatur ad Altare, nihil dicens, nec dans eis benedictionem, utpote quam in fine Missæ, quando repositurus est Ciborium in Sacrarium, dabit. Aliqui dum Communionem peragunt, Purificatorium nodo Calicis circumdant, ut, si fortè (ut non raro contingit) digiti particulam tenentes à Sumentium or madefacti essent, eosdem Purificatorio applicatos detergerent possent; sed hæc praxis videtur minùs decens, cum Purificatorio ad Sacrum Christi Sanguinem, aut certè vinum cum emissum abstergendum deputato non deceat profanorum hominum salivam abstergere; & præterea cum frequens admodum esse possit ejusmodi madefactio, in magna præsertim Communione, Purificatorium tale nimis madefieret: rectius ergo eum in finem aliud linteum, quale in aliquibus Templis pro Purificatione digitorum in Altari cum aqua collocari solet, assumitur aut alio modo incommodum hoc cavetur. Sed & illa quorundam praxis, qui, quando est major Communicantium copia, Casulam & Manipulum deponunt, non est omnino Romano Rituali conveniens, utpote quod de Evangelicæ Sacramenti distribuendo agens, expressè ait: Si contingat absolutâ Missâ statim aliquos communicare, tunc Sacerdos adhuc *Planetâ* indutus Sacram Communionem eodem modo, quo suprà dictum est, ministrabit. Sed licebit hi quoque receptam locorum consuetudinem sequi, & Planetam cum Manipulo deponere, maximè, si pretiosior fuerit, & ponderosior: ne vel affricu per communicandum lædatur, vel gratis Sacerdotem oneret, & impediatur, præcipuè æstatis tempore, in labore per se non facili, quando major scilicet est Communicantium copia. Nam quia etiam Rituale aliquotantum dicit, videtur de paucioribus loqui, ut de magno numero nihil statuisse putandum sit. Pauciores autem communicantur, ut præscribitur.

IV. Si multi valde sunt communicandi, & difficile vi-

deatur

deatur grandiusculum Ciborium pollice & indice sinistrae manus tenere, eos disjungere poterit, modò priùs eisdem aquâ abluat, aut certè ore lambendo purget. Rituale Augustinum. c. 12. n. 5.

V. Si Communio faciendâ sit extra Missam, Romanum Rituale præcipit, ut Sacerdos Superpelliceo & Stola indutus coloris officio illius diei convenientis accedat ad Altare, parùm oret, & tum extracto Venerabili reliqua de more peragat. Ubi verò omnes communicaverint, reversus ad Altare dicere poterit Antiphonam: *O Sacrum Convivium cum Verbus: Panem de calo &c. Domine exaudi &c. Dominus vobiscum &c.* & Oratione: *DEVS, qui nobis sub Sacramento mirabili &c.* quæ tamen Preces à paucis, saltem clarâ voce, recitantur.

VI. Denique quia non rarò evenit, ut Sacerdos post peractam Communionem Reliquias aliquas ex particulis distributis relictas reperiat, & propterea non pauci turbantur, nescientes, quid cum iisdem incipere debeant, ideo ut in hoc etiam casu sciat Sacerdos se citò resolvere, sequentes tres Regulae à bonis Authoribus traditæ ei servire poterunt. Prima Regula: *Quoties Reliquia sive parva, sive magna ex eodem Sacro relictæ deprehenduntur, etiam post ablutionem sumi possunt:* Ita Rubr. §. 8. de defect. Miss. n. 2. quia pertinent ad idem Sacrificium. Secunda Regula: *Quoties particula commodè asservari non possunt, licitè sumuntur non tantùm in Altari post ablutionem, aut Communionem etiam bene longam finito primùm Sacro factam, sed etiam post regressum in Sacristiam, vestesque Sacras exutas, sive ex eodem, sive ex diversis Sacris sint relictæ.* Ita idem P. Gobat loc. cit. n. 422. cum Lugone, Suar. Palao. Bonac. & alijs. Quia in tali casu præceptum de irreverentia cavenda præferendum est præcepto de Eucharistia à jejuno sumenda. Tertia Regula: *Quoties Reliquia ex alieno Sacro sunt relictæ, & sine periculo irreverentia asservari possunt, rectiùs asservantur:* Ita Suar. Tannerus & alij apud P. Gobat l. c. licet ibidem Palao & Bonc. doceant; consultum quidem, non tamen necessarium esse, ut hoc fiat.

VII. Quæres, quid faciendum sit, si particula, uti non semel contingit, in terram, linteum substratum, vel etiam inter vestes

vestes mulierum cadat? R. Si solummodo in terram vel lin-
teum cadant eæ particulæ, tum reverenter tollendæ, locuf-
que Strophio aut aliâ re regendus, & postea abluendus est,
aquâ in piscinam Sacram effusâ. Si verò in barbam, vel ve-
stem, aut etiam intra vestem, ut cum feminis accidere potest,
cecidit fragmentum Sacræ Hostiæ (par videtur esse ratio cum
integra particula, quæ Communicantibus dari solet) tum re-
verenter quidem manu Sacerdotis, quoadusque per honesta-
tem & decentiam licebit, tollendum, quod cecidit: aut si
gravis perturbatio Communicantis, maximè feminæ, & of-
fensio aut scandalum adstantium timeatur, manu ipsius quo-
que Communicantis, sive viri sive feminæ reponendum in
Ciborio, quod ex casu receptum est. Si neutrum fieri possit,
relinquatur; & si per accidens particula, quæ cecidit, deper-
datur, DEO & Angelis commendetur, inquit Tamburinus
apud P. Gobat n. 799. maximè, si parvi fragmenti casus, &
soli Sacerdoti cognitus, videatur sine prædictis incom-
modis (quæ certè regulariter accidunt) emendari non posse,
committi DEO res debet, & nihil fieri. Postquam verò viri
vel feminæ, in casu prædicto, sacram particulam sive to-
tam, sive ejus fragmentum qualecunque, manu attrectave-
runt, reposuerintque suo loco, digitos ad id genus Ministerij
adhibitos abluent, & ablutio in sacram piscinam mittenda
erit: vestis autem, aut barbæ ablutio minimè præcipienda,
uti cum P. Simone Felice, Tambur. & alijs docet P. Gobat
n. 798. meliùs enim est, iuquit Tambur. l. 2. c. 8. §. 8. vitare
turbationem Fidelium, quàm Rubricarum apicem ejusmodi
cautelâs præcipientem observare.

Ritus Solemnis.

I. Post Sumptum à Celebrante Sanguinem, Diaconus
Calicem versus cornu Evangelij collocatum cooperit, & factus
cum Subdiacono genuflexione ipse ad cornu Epistolæ, Sub-
diaconus verò ad cornu Evangelij vadit, ibique in infimo
gradu vel plano consistunt.

II. Dum Diaconus profundè inclinatus, stans tamen, in
tono præscripto *Confiteor* cantat. Celebrans ad cornu Evan-
gelij se retrahens, & facie ad eundem Diaconum versa consi-
stens.

stans, post finitam Confessionem *Misereatur & Indulgentiam* dicit, Subdiacono à tergo ipsius etiam stante.

III. Dicto à Celebrante *Indulgentiam* Diaconus respondet *Amen*, & mox vadit ad dextram, sicut Subdiaconus ad sinistram Celebrantis, factâque genuflexione Ciborium aperit, & coram Celebrante ponit, moxque facta iterum genuflexione mutat locum cum Subdiacono, & acceptâ secum Patenâ (si ejus sit usus futurus sub Communionem) ad dexteram Celebrantis se sistit, & dum Celebrans alios communicat, Patenam mento supponit, si ita consuetudo, ferat; alioqui enim Gavantus *l. c.* ait, hanc Cæremoniam utpote Episcopo tantum convenientem non usurpandam esse.

IV. Etsi verò Rubrica dicat, ablutionem Clericis à Diacono dandam, hoc tamen passim non observatur, sed ea ab Acolythis datur, ut Diaconus Celebranti assistere possit.

V. Finita Communionem, Diaconus cooperit Ciborium, illudque in loco constituto cum genuflexione ante & post facta reponit. Postea ad sinistram Celebrantis redit, eique de libro ministrat.

TITULUS XXVII.

DE PURIFICATIONE ET ABLUTIONE.

Ritus Communis.

I. Purificationem distingui ab Ablutione rectè notat Tambur. *l. 3. c. 9.* apud & cum P. Gobat *n. 852.* quia *Purificatio* ad Calicis & Celebrantis elutionem spectat, atque adeò absque peccato non potest fieri per solam aquam (nisi in casu, quo tam parùm vini adesset, ut sufficeret pro sola consecratione) cum Rubrica expressè dicat: *Infundit parùm vini, quo se purificat: Ablutio* verò ad digitorum ablutionem pertinet, & juxta Rubricas vino simul & aquâ faciendâ est; sic enim illæ loquuntur *tit. 10. n. 5. Super Altare porrigit (Celebrans) Calicem Ministro, quo vinum fundente se purificat: deinde vino & aquâ abluit pollices & indices.* Unde licet infra in ordine Missæ Rubrica simpliciter dicat abluendos digitos, non exprimens, quòd aquâ & vino fieri debeat; & inde Neotericus quidam Theologus contendat sine piaculo aquam in

Instruct. l.

E

digi-